Gemeente Raalte

INFORMATIENOTITIE RAAD

Onderwerp	Project spoorverbetering Zwolle-Enschede
Zaaknummer	37539-2022
B&W vergadering	10 mei 2022
Portefeuillehouder	dhr. W. (Wout) Wagenmans dhr. D. (Dennis) Melenhorst
Behandelend ambtenaar	Vincent van Zuijlen

Kennis te nemen van

De start van het project Spoorverbetering Zwolle-Enschede waarin de stations Heino en Raalte een prominent onderdeel zijn.

Inleiding

Enkele jaren geleden startte ProRail met een verkenning naar mogelijkheden om de spoorverbinding tussen Zwolle en Enschede te verbeteren. Het verbeteren van deze verbinding bleek mogelijk en aanpassingen aan de stations Heino en Raalte zijn daar onderdeel van. Gaandeweg de verkenning is de gemeente aangehaakt en is er gekeken naar integrale oplossingen voor beide stations. Inmiddels hebben het ministerie van I&W en de provincie opdracht gegeven aan ProRail om de verbetermaatregelen uit te voeren. Met deze informatienotitie wordt de gemeenteraad geïnformeerd over dit project.

Kernboodschap

ProRail werkt in opdracht van het ministerie van I&W en de provincie aan verbetering van de spoorverbinding Zwolle-Enschede. Aanpassingen bij de stations Heino en Raalte zijn daar onderdeel van. Naast aanpassingen aan het spoor en de perrons zijn er bij de stations opgaven ten aanzien van uitbreiding autoparkeren en fietsparkeren. Voor de stations Heino en Raalte is gekozen voor integrale aanpak waarin de gemeente participeert.

Doelstellingen

<u>Overall-doelstelling: toekomstbestendige stations, goede bereikbaarheid en stimuleren openbaar vervoer</u>
De overall-doelstellingen van de bij het project betrokken partijen zijn het realiseren van toekomstbestendige stations in Heino en Raalte, een goede bereikbaarheid van de regio's Zwolle, Enschede en de gemeente Raalte daar tussenin en het stimuleren van het gebruik van het openbaar vervoer.
Met dit project worden de stations Heino en Raalte zodanig ingericht dat de trein- en busreiziger op een goede en veilige manier gefaciliteerd wordt bij het maken van zijn of haar reis. De stations worden voorbereid op de verwachte reizigersgroei en kunnen als mobiliteitshub met voldoende capaciteit voor auto- en fietsparkeren bijdragen aan een goede en duurzame bereikbaarheid van de regio's Zwolle en Enschede en andersom de bereikbaarheid van Heino en Raalte.

Kijken we wat specifieker, dan heeft elke partij zijn eigen aandachtsgebieden. Deze staan hieronder vermeld.

Doelstellingen ministerie van I&W, provincie en ProRail
Ministerie van I&W en provincie hebben de focus op het verbeteren van de reistijd en punctualiteit van het treinverkeer tussen Zwolle en Enschede. Daarnaast is het verbeteren van de veiligheid op de perrons van de stations Heino en Raalte een belangrijk doel.
In combinatie met de verbetermaatregelen voert ProRail als beheerder van het spoornet onderhoudswerkzaamheden uit, zodat ook de bedrijfszekerheid van het treinvervoer gewaarborgd blijft.

Doelstellingen gemeente
Als gemeente hebben we tot doel om de parkeercapaciteit voor auto's bij de stations Heino en Raalte uit te breiden. Daarmee wordt parkeeroverlast in de omgeving en foutief parkeren bij de stations voorkomen. Voldoende parkeercapaciteit maakt de stations ook aantrekkelijk om als overstappunt te fungeren tussen auto en trein. Het doel is ook om bij station Raalte de fietsenstallingen uit te breiden, omdat deze aan hun maximale capaciteit komen. Voldoende fietsenstallingen voorkomt overlast van fietsen in de stationsomgeving. Dit draagt ook weer bij aan een veilig en prettig station.
Als gemeente hebben we ambities als het gaat om woningbouw. Een deel van de verstedelijkingsopgave van de regio Zwolle kan 'landen' in de omliggende gemeenten. Bij woningbouwambities hoort ook het op niveau brengen van voorzieningen, onder andere ten aanzien van bereikbaarheid / mobiliteit. Het upgraden van de stations Heino en Raalte past goed bij ons toekomstbeeld.

Oplossingsrichtingen
Hieronder staan de oplossingsrichtingen per station benoemd. In de ontwerpfase wordt dit verder uitgewerkt.

Oplossingsrichting station Heino
De huidige spoorconfiguratie en perronsituatie maakt dat de trein (de intercity) het station Heino maar langzaam kan passeren. In het verbeteren van de reistijd tussen Zwolle en Enschede is hier behoorlijke winst te behalen. Het huidige middenperron is op bepaalde momenten te klein voor het aantal reizigers, zeker als dat in de toekomst gaat toenemen. Dat kan tot gevaarlijke situaties leiden. Het middenperron vervalt daarom en daarvoor in de plaats worden 2 zijperrons aangelegd aan de noord(oost)- en zuid(west)zijde van het spoor met meer ruimte voor de treinreiziger. Omdat het middenperron vervalt, ontstaat er ruimte om de sporen dichter bij elkaar te leggen.
Onderzocht wordt of het autoparkeren aan de zuid(west)zijde van het spoor gerealiseerd kan worden. Dus aan de andere kant van het spoor dan nu het geval is. Aan die zijde is eenvoudiger ruimte te vinden om de gewenste parkeercapaciteit te realiseren. Het treinvervangend busvervoer kan dan ook aan die zijde halteren in situaties waarin het treinverkeer (gepland of ongepland) gestremd is. Dat vindt in de huidige situatie nog plaats in het centrum van het dorp, wat een onlogische / onduidelijke situatie is.
De fietsenstallingen hebben in Heino voldoende capaciteit en worden niet uitgebreid.

Oplossingsrichting station Raalte
In Raalte is ook sprake van een middenperron dat te klein wordt voor het aantal treinreizigers op de drukke momenten. Ook in Raalte wordt ervoor gekozen het middenperron op te heffen en aan de noord- en zuidzijde van het spoor zijperrons te maken. Vanwege het vervallen van het middenperron worden beide sporen dichter bij elkaar gelegd.
In het project Knooppunt Raalte is nabij het station een nieuwe fiets- en voetgangersverbinding gepland tussen de Ceintuurbaan en de Burgemeester Zuidwijklaan. Deze verbinding kruist het spoor en de N35 ongelijkvloers. De onderdoorgang van het spoor wordt iets opgeschoven naar het station en gaat onderdeel uitmaken van het stationsgebied. De perrons aan weerszijden van het spoor kunnen via deze onderdoorgang bereikt worden. De treinreiziger hoeft het spoor dan niet meer via een overpad te passeren om op het perron te komen.
Door de fiets-/voetgangersverbinding te benutten voor het station komt de entree tot het station (de perrons) meer westelijk te liggen ten opzichte van de huidige situatie.
Het autoparkeren moet uitgebreid worden. Bekeken wordt of het autoparkeren geheel of gedeeltelijk aan de noordzijde van het spoor (in de spoorzone) gerealiseerd kan worden. Daarvoor is dan wel een goede auto-ontsluiting nodig. Afgesproken is de mogelijkheden daartoe te bekijken in het project Knooppunt Raalte. Alternatief is dat het auto-parkeren aan de zuidzijde blijft (op de huidige locatie). Daar is ruimte voor uitbreiding, echter dat wordt wel meer 'passen en meten'.
De fietsenstallingen in Raalte worden te klein. Op basis van prognoses van ProRail zouden de fietsenstallingen richting 2040 verdubbeld moeten worden. Door de geplande fiets- en voetgangersverbinding met Raalte-noord kan de uitbreiding van de fietsenstallingen gerealiseerd worden aan de noordzijde van het spoor (in de spoorzone). Bij de uitwerking van het project zal de omvang van de uitbreiding nog nader bepaald worden.
Alle aanpassingen tezamen maken dat de inrichting van station Raalte flink zal wijzigen.

Overige aanpassingen aan het spoor
Naast wijzigingen bij de stations Heino en Raalte werkt ProRail aan andere grotere en kleinere wijzigingen aan het spoor bij Zwolle, Nijverdal en Wierden. Ook bekijkt ProRail of in combinatie met de werkzaamheden de spoorwegovergang op landgoed 't Rozendael in Heino opgeheven kan worden. Dit is een zogenaamde landelijke overweg met alleen een beperkte beveiliging in de vorm van knipperlampen.

Projectorganisatie
Het project wordt getrokken door ProRail in opdracht van het ministerie van I&W en de provincie. Voor de aanpassingen aan de stations Heino en Raalte neemt de gemeente deel aan het project. Daarnaast zijn Keolis als huidige regionale vervoerder en de NS als beheerder van de stations en grondeigenaar betrokken.

Grofweg kan gesteld worden dat ProRail verantwoordelijk is voor aanleg en (technisch) beheer van het spoor en de perrons, de gemeente verantwoordelijk is voor aanleg parkeervoorzieningen en fietsenstallingen en de NS het dagelijks beheer verzorgt op het station en de directe omgeving daarvan.

Financiën
Het project wordt voor het overgrote deel gefinancierd door het ministerie van I&W en de provincie. Daarnaast wordt onderhoudsbudget van ProRail ingezet. De gemeente is aan zet voor de financiering van de uitbreiding autoparkeren en fietsenstallingen. Voor de uitbreiding fietsenstallingen geldt een co-financieringsregeling waarbij ProRail een deel van de kosten draagt. De omvang van de gemeentelijk investering moet nog blijken uit de verdere planuitwerking.

Vervolg
De plannen voor de stations Heino en Raalte worden verder integraal uitgewerkt. Hierbij wordt ook de omgeving betrokken. Een realisatieovereenkomst zal ook onderdeel uitmaken van de uitwerking. In zo'n realisatieovereenkomst worden afspraken vastgelegd over wie waarvoor verantwoordelijk is, hoe de financiering geregeld is en hoe het toekomstig beheer georganiseerd wordt.
Besluitvorming over ontwerp en realisatie zal in gezamenlijkheid plaatsvinden door de betrokken partijen ministerie van I&W, provincie, ProRail, NS en gemeente. Op basis van de definitieve plannen starten de planologische procedures en vergunningverlening. Na afronding hiervan worden de plannen uitgevoerd.

In de tijd zal dit er globaal als volgt uitzien:
2022: opstellen ontwerp
begin 2023: besluitvorming over vervolg (realisatie)
2023: voorbereiding (planologische procedures, vergunningen, aanbestedingen e.d.)
2024: realisatie

<u>Betrokkenheid gemeenteraad</u>
Op belangrijke momenten zal de gemeenteraad geïnformeerd worden over de voortgang van het project. Ook bij de vaststelling van het (definitief) ontwerp voor de stationsomgevingen wordt de gemeenteraad betrokken.
Bij planologische procedures en bij het beschikbaar stellen van gemeentelijke middelen voor de onderdelen waarvoor de gemeente verantwoordelijk is, zullen voorstellen ter besluitvorming aan de gemeenteraad voorgelegd worden. Voor de financiële besluitvorming zal zoveel mogelijk worden aangesloten bij de reguliere P&C-cyclus.

Communicatie
In lokale / regionale media is diverse keren aandacht geschonken aan de verkenning en de start van dit project. Bij de verdere uitwerking van de plannen voor de stations wordt de omgeving betrokken. Gedurende het project vindt informatieverstrekking plaats via informatiebrieven, bijeenkomsten, website en algemene persberichten.

Burgemeester en wethouders van Raalte,

de (loco)secretaris	de burgemeester
Arie Nijman	Martijn Dadema